

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Механіко-математичний факультет
Кафедра кафедри алгебри, топології та основ математики

Затверджено

На засіданні кафедри алгебри,
топології та основ математики
механіко-математичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08. 2022 р.)

Завідувач кафедри проф. Т.О. Банах

Силабус з навчальної дисципліни
“Графічні методи розв’язування задач з параметром”,
що викладається в межах ОПП “Середня освіта (Математика)”
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
з спеціальності 014.04 Середня освіта (Математика)

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Графічні методи розв'язування задач з параметром
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Механіко-математичний факультет Кафедра алгебри, топології та основ математики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014.04 Середня освіта (Математика)
Викладачі дисципліни	Гуран Ігор Йосипович, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри алгебри, топології та основ математики
Контактна інформація викладачів	ihor.huran@lnu.edu.ua ; https://new.mmf.lnu.edu.ua/employer/huran-i.-j. м. Львів, вул. Університетська, 1, ауд. 374; тел. 0322394218
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю) за адресою: м. Львів, вул. Університетська, 1, ауд. 374. Також можливі он-лайн консультації на платформі Teams. Для погодження часу консультації слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	https://new.mmf.lnu.edu.ua/academics/bachelor/curriculum-education
Інформація про дисципліну	Дисципліна “Графічні методи розв'язування задач з параметром” є вибірковою навчальною дисципліною циклу професійної і практичної підготовки з спеціальності 014.04 Середня освіта (Математика) для освітньої програми “Середня освіта (Математика)”, яка викладається у 5-му семестрі в обсязі 4-ох кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам освітнього процесу необхідні знання, обов'язкові для того, щоб оволодіти графічними методами розв'язування найскладніших задач шкільного курсу математики: задач з параметром. Графічний метод є одним з найпотужніших методів розв'язування таких задач, використовуючи аналіз, метод координат та геометричних перетворень. Цей метод дозволяє розвинути логічне і творче мислення, розширити наукову методологію студентів.
Мета та цілі дисципліни	Надати основні теоретичні відомості та виробити практичні навички з цього курсу, який складає невід'ємну частину загальної математичної освіти майбутнього вчителя математики; озброїти студентів конкретними знаннями та методиками при розв'язуванні складних завдань, включаючи олімпіадні. Виховувати в учнів допитливість, логічне мислення, інтерес до знань.
Література для вивчення дисципліни	1. Б. М. Бокало, В. Л. Бريدун, І. Й. Гуран. Навчально-методичний посібник з аналітичної геометрії, - Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008, - 262 с. 2. Б. М. Бокало, В. Л. Бريدун, І. Й. Гуран. . . Б. М. Бокало, В. Л. Бريدун,

	<p>I. Й. Гуран, Н. М. Колос. Аналітична Геометрія у прикладах і задачах. – Львів: Видавець І. Е. Чижиков, 2016. – 335 с.</p> <p>3. В. М. Лейфура, І. М. Мітельман, В. М. Радченко, В. А. Ясінський. Математичні олімпіади школярів України: 2001 - 2006 - Львів: Каменярь, 2008. - 348 с.</p> <p>4. М. Л. Крайзман. Деякі методи та прийоми розв'язування задач із математики. – Львів: 240 с. Видавець І. Е. Чижиков, 2015 – 239 с. – (Серія «Бібліотека школяра»)</p> <p>5. Цегелик Г. Г., Гуран І. Й., Дудзяний І. М. Збірник типових конкурсних тестових завдань з математики. 13-ге вид. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені І. Франка, 2007. – 136 с.</p> <p style="text-align: center;">ДОПОМІЖНА</p> <p>1. Ясінський В. А. Практикум з розв'язування задач математичних олімпіад. — Харків: Основа, 2006. — 128 с.</p> <p>2. Федак І. В. Методи розв'язування олімпіадних завдань з математики. – Чернівці: Зелена Буковина. 2002, - 340 с.</p> <p>3. П. И. Горнштейн, В. Б. Полонский, М. С. Якир. Задачи с параметрами. – К.: РИА; МП «ОКО», 1992, - 209 с.</p> <p>4. А.Г. Мерзляк, Д.А. Номіровський, В.Б. Полонський, М.С. Якір. Геометрія 10 клас. - Харків, "Гімназія", 2018.</p> <p>5. О. С. Істер. Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) Підручник. – Генеза, 2019. – 384 с.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Загальний обсяг: 120 год., з них – 32 год., лекцій, 16 год. практичних занять. Самостійна робота: 72 год.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>При успішному засвоєнні дисципліни «Графічні методи розв'язування задач з параметром» студент вміє класифікувати типи задач з параметрами, розв'язання яких найбільш ефективним є графічним методом. Володіє методикою застосування графічних методів при розв'язуванні задач з параметром. Вміє подати розв'язок в логічно доступній формі для розуміння учня.</p> <p>У результаті вивчення курсу «Графічні методи розв'язування задач з параметром» відповідно до освітньої програми формуються програмні компетентності:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 3: Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності, відповідального ставлення до обов'язків і адаптації до сучасних умов процесу навчання.</p> <p>ЗК 4: Здатність до міжособистісної взаємодії, праці в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ЗК 5: Здатність до генерування нових ідей, виявлення та вирішення проблем.</p> <p>Фахові компетентності спеціальності:</p> <p>ФК 1: Здатність використовувати систематизовані та інноваційні теоретико-практичні знання з математики та методики і методології навчання та викладання математики під час розв'язування професійних завдань.</p> <p>ФК 2: Здатність до добору й застосування сучасних та ефективних форм, методів, технологій та засобів навчання для організації навчального процесу в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ФК 4: Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів.</p>

	<p>ФК 8: Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПРН 3: Знати, розуміти та вміти використовувати принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання математики для проведення уроку математики на високому рівні та виконання освітньої програми з математики в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПРН 4: Знати та розуміти особливості навчання різних груп учнів, застосовувати диференціацію навчання, організовувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів</p> <p>ПРН 10: Уміти розв'язувати задачі різних рівнів складності курсу математики в закладах загальної середньої освіти, чітко й раціонально пояснювати розв'язання учням.</p> <p>ПРН 14: Розробляти і пропонувати різні форми та прийоми виховання позитивного ставлення до математики, мотивації учнів до засвоєння її основ та методів.</p>
Ключові слова	Параметр, рівняння з параметром, нерівність, графік, лінійна функція, квадратична функція, логарифм, тригонометрична функція, система рівнянь.
Формат курсу	Очний.
Теми	Перелік тем подано в додатку у формі схеми курсу.
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру в письмовій формі.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з теорії елементарних функцій, її графіків. аналітичної геометрії, математичного аналізу, лінійної алгебри.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, спільні розробки, робота у групах, дискусія, підготовка індивідуальних завдань.
Необхідне обладнання	Дошка, комп'ютер, проектор, доступ до Internet мережі. Для вивчення курсу достатньо володіти загально вживаними програми такими як Microsoft Office Word, Microsoft Office, Excel, Microsoft Teams.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються наступним чином:</p> <ul style="list-style-type: none"> • робота під час практичних занять і лекцій: 100%; максимальна кількість балів 100. • якщо протягом семестру студент отримав менше, ніж 50 балів, він може отримати до 30% балів за письмову роботу, індивідуальне

	<p>завдання.</p> <p>Підсумкова кількість балів: 100 балів.</p> <p>Оцінка за семестр за залік не перевищує 100 балів і, у разі за поточний контроль менше 50 балів є сумою всіх балів отриманих за всі форми виконання завдань.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти протягом семестру виконують індивідуальні завдання з використанням додаткової літератури у вигляді реферату, презентації з подальшим захистом в кінці курсу.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми недоброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів визначених для виконання всіх видів письмових робіт та індивідуальних завдань, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані при поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Властивості лінійної функції. • Рух прямої при зміні параметрів. • Дробово-раціональна функції та її графік. • Рух гіперболи стосовно асимптот. • Квадратична функція та її особливості графіка. • Розташування коренів квадратичної функції, в залежності від

	<p>параметрів.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Графічні задачі, що зводяться до квадратичної функції. • Використання графічних методів при розв'язуванні нерівностей. • Використання екстремальних властивостей функції при розв'язуванні рівнянь з параметром. • Особливості графіків показникової та логарифмічної функцій. • Використовування періодичності при побудові графіків тригонометричних функцій. • Методика розв'язування тригонометричних рівнянь з параметром. • Графічний метод розв'язування систем рівнянь з параметром.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж день, год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності(заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література (Ресурси в інтернеті)	Завдання, год.	Термін виконан ня
Перший тиждень, 2 год.	Лінійна функція та її графік.	лекція	[1, 2, 8]	Задання графіка лінійної функції. Модель координатної прямої, як геометричної прямої. (3 год.)	Один тиждень
Перший тиждень, 2 год.	Задачі з параметрами з лінійними рівняннями.	практичне	[2, 3, 6, 8]	Методика розв'язування лінійних рівнянь з параметрами. (3 год.)	Два тижні
Другий тиждень, 2 год.	Рух прямої при зміні параметрів.	лекція	[1, 2, 8]	Опис симетрій прямої відносно прямої, точки, дзеркальне відображення при зміні параметрів. (3 год.)	Один тиждень

Третій тиждень, 2 год.	Зв'язок лінійної і дробово-раціональної функції.	лекція	[1, 2, 6, 8]	Особливості розв'язування рівнянь з параметром, у яких присутня дробово-раціональна функція. (3 год.)	Один тиждень
Третій тиждень, 2 год.	Особливості графіка дробово лінійної функції.	практичне	[1, 2, 8]	Розв'язування задач з параметром, використовуючи розташування асимптот. (3 год.)	Два тижні
Четвертий тиждень, 2 год.	Рух графіка раціональної функції при зміні параметрів.	лекція	[1, 2, 3]	Методика розв'язування раціональних нерівностей з параметрами. (3 год.)	Один тиждень
П'ятий тиждень, 2 год.	Побудова графіка раціональної функції.	лекція	[2, 9, 10]	Використання похилих та вертикальних асимптот при розв'язуванні задач з параметром. (3 год.)	Один тиждень
П'ятий тиждень, 2 год.	Графік квадратичної функції та його особливості.	практичне	[2, 5, 7]	Побудова графіка квадратичної функції за її характерними точками. (3 год.)	Два тижні
Шостий тиждень, 2 год.	Поведінка квадратичної функції при зміні параметрів.	лекція	[8, 9, 10]	Рух графіка квадратичної функції при зміні аргумента. (3 год.)	Один тиждень
Сьомий тиждень,	Поведінка коренів квадратичної	лекція	[8, 9, 10]	Залежність коренів квадратичної функції при зміні	Один тиждень

2 год.	функції при зміні параметрів.			параметрів. (3 год.)	
Сьомий тиждень, 2 год.	Модуль квадратичної функції.	практичне	[4, 5, 9, 10]	Задачі з модулем. (3 год.)	Один тиждень
Восьмий тиждень, 2 год.	Графічні задачі з параметром.	лекція	[4, 6, 7, 9, 10]	Графічні методи при розв'язуванні задач з параметром. (3 год.)	Один тиждень
Дев'ятий тиждень, 2 год.	Екстремальні властивості функцій.	лекція	[1, 9, 10]	Використання екстремальних властивостей функцій в задачах з параметром. (3 год.)	Один тиждень
Дев'ятий тиждень, 2 год.	Методика розв'язання задач з параметром, використовуючи екстремальні властивості функцій.	практичне	[4, 7, 8, 9]	Розв'язування задач з використанням екстремальних властивостей квадратичної функції. (3 год.)	Один тиждень
Десятий тиждень, 2 год.	Показникові функції та їх властивості.	лекція	[8, 9, 10]	Особливості графіка показникової функції. (3 год.)	Один тиждень
Одинадцятий тиждень, 2 год.	Логарифмічна функція та її властивості.	лекція	[8, 9, 10]	Особливості графіка логарифмічної функції. (3 год.)	Один тиждень
Одинадцятий тиждень, 2 год.	Логарифмічна та показникова функції в задачах з параметром.	практичне	[6, 7, 9, 10]	Методика розв'язування рівнянь з параметром, що містять показникову функцію (3 год.)	Два тижні

Дванадцятий тиждень, 2 год.	Перетворення графіків тригонометричних функцій.	лекція	[8, 9, 10]	Стиск, розтяг в задачах з параметром, що містять тригонометричні функції. (3 год.)	Один тиждень
Тринадцятий тиждень, 2 год.	Обернені тригонометричні функції та їх властивості.	лекція	[8, 9, 10]	Область визначення обернених тригонометричних функцій. (3 год.)	Один тиждень
Тринадцятий тиждень, 2 год.	Задачі з параметром, що містять тригонометричні функції.	практичне	[4, 5, 8, 9, 10]	Методика розв'язування рівнянь з параметром, що містять тригонометричні функції. (3 год.)	Два тижні
Чотирнадцятий тиждень, 2 год.	Задачі з параметром змішаного типу.	лекція	[5, 6, 7, 9, 10]	Методика розв'язування рівнянь з параметром, що містять елементарні функції. (3 год.)	Один тиждень
П'ятнадцятий тиждень, 2 год.	Системи рівнянь з параметрами.	лекція	[5, 6, 7, 9, 10]	Методика розв'язування систем рівнянь з параметром (3 год.)	Один тиждень
П'ятнадцятий тиждень, 2 год.	Системи рівнянь з параметрами.	практичне	[5, 6, 7, 8, 10]	Методика розв'язування систем рівнянь з параметрами, що містять функції різних класів. (3 год.)	Два тижні
Шістнадцятий тиждень, 2 год.	Олімпіадні задачі з параметром.	лекція	[5, 6, 7, 8, 10]	Методика розв'язування задач з параметром поглибленого рівня. (3 год.)	Один тиждень